

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Divendres 23 de Febrer de 1900

Núm. 3.499

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornen los originals encara que no s' publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXÓS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes Ptas. 4
n provincias trimestre 1500
Extranjer y Ultramar 7
Anuncis, á preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de

TOS

La que paga més contribució de la provincia.

RUPESTRIS LOT

Hi ha els mil barbats superiors pera vendre Junts ó en part.

OLIVA Plassa Baluart (a) Garrofas

Secció doctrinal

Nostres representants

Lo poble que envia á las Corts, pera que 'l representin y portin la veu de les seves aspiracions y dels seus desitjos, á homes com los que fins ara l' han representat y representen á Catalunya á las Corts espanyolas, es un poble mort intel·lectualment, es un poble que no té consciencia de la seva dignitat, es un poble que té oblidats los principis del dret y de la moral, que existeix demunt la terra sense sapiguer per qué, sense saber la missió que com á membre de la societat humana li correspon.

¡Quin dia serà aquell en que nostre poble arribarà á entendre que 'ls representants que té á las Corts, salvo honorables excepcions, lo deshonran devant Catalunya, més de fet no portan sino la veu del egoisme, del esperit utilitari de nostras classes productoras. Qui estudihi á nostre poble en sos diputats á Corts se 'n formarà una idea ben petita y al mateix temps ben deshonrosa pera nostre poble; se formarà la idea de que nostre poble no es més que un avaro ó agarrat, que no viu per res més que pel diner, y en ell posa totas sas aspiracions y tota la seva honra. Ells posan á Catalunya devant de las nacions civilisadas, com á poble materialista, compost ab gent que únicament viu per lo material, é indiferent, per lo tant, á lo que está per demunt de la materia y que es precisament lo que dignifica als homes y als pobles.

¿Y cóm es possible que nostres representants tinguin idees més nobles y superiors als del seu negoci, si al cap y á la fi no representen sino la decadencia de Catalunya com á poble y 'l renaixement del seu comerç y de la seva industria?

Pera ells no hi ha altres ideals, que 'ls que representan los quants cents ó mils duros que 'n treuen al cap del any de la fàbrica ó de la botiga; per aixó no més oriden devant de tot projecte económic, que de traduirse en lley minvaria aquella quantitat. Aquestos homes son incapassos de capir los principis de la filosofia social, ocupat lo seu enteniment que en meditar los principis d' economia doméstica, únichs que coneixen á fons per ser adequats al seu egoisme personal y al familiarisme. ¿Qué entenen ells de la personalitat del poble català y dels pobles que com lo català constitueixen un sér social? ¿Qué saben de Patria y de Nació en lo sentit genuí, no mistificat, d' eixas paraules y segons ensenyen la Etica y 'l dret natural? Ells no hi entran en aquestas cavilacions dels sérs socials, de cóm se distingeixen de las sevas propietats y atributs y del dret que tenen d' exercir lliurement sense coaccions injustas, las sevas activitats fisicas é intel·lectuals. Ells adoran l' Estat perque adoran al diner; per ells l' Estat es la seva Patria, l' Estat es la Nació, perque l' Estat los protegeix pera obtenir un gros benefici al cap del any. ¿Qué se 'ls endona á n' ells que'l govern augmenti ó carregui un impost ab lo 10 ó 'l 20 per cent de més mentres no minvi la mota anyal? En

últim resultat qui serà 'l que pagarà serà 'l pobre, lo treballador, lo poble, perque ells, augmentant unas quantas pessetas més lo género, ja no hi perden res.

Pero que vulgui augmentar lo govern los drets de exportació directa ó indirectament, ja veuran quina fressa mouhen; allavors sí que 'ls sentiréu cridar contra l' Estat, contra la Patria, contra de tot y de tothom, y son més separatistas y anexionistas que 'ls cubens y 'ls tagalos.

¡Valenta representació de Catalunya á las Corts! No es gens extrany que 'ls castellans que 'ns odian per naturalesa retreguin sovint l' *egoisme de los catalanes*. Mes ¡grat sia Deu! que, demunt d' aquesta representació de la Catalunya vella ó decadent intel·lectualment, comença á ressonar la veu de la Catalunya nova, de la Catalunya intel·lectual, que lliure del esperit utilitari que ha dominat fins ara á nostres classes productoras, vol aixecar lo nivell moral é intel·lectual del poble català pera posarlo tal com es devant dels demés pobles d' Europa y oposarlo al esperit dominador del poble que s' ha fet amo del Estat espanyol y exerceix la seva hegemonia.

La dignitat exigeix al poble català triar pera que 'l representin en totas las ordres homes honrats, y que al seu avens intel·lectual, que 'n material representant 'l Catalunya, perque devant de tothom, fins dels mateixos enemichs, tingui la consideració que 's mereix com á poble civilisat.

F. FRANCI D' ILURO.

Febrer 16, 1900.

Lo que opinan á Manresa

Lo corresponal de *La Veu de Catalunya* á Manresa escriu lo següent, aprop de las diferencias ocorregudas á Lleyda entre 'ls senyors Folguera, Verdagner y Cambó:

«Ab fonda pena varem veure bon número dels que assistirem al meeting de Lleyda del 18 de febrer, que s' havien retirat los senyors Verdagner y Cambó, y 's feren molts comentaris sobre aquesta retirada.

Avuy que hem sapigut la causa, aplaudim de totas veras l' actitud de dits senyors plantentnos de que arribin tan enllá las passions, y imperi l' odi allá ahont deuria regnar la germanor. Mes ja que es impossible corregir aquest defecte als que pels cárrechs que ocupan dintre del Catalanisme oficial deuria donar més mostrars de seny y de prudencia, doném nosaltres bonas provas d' ella, seguint aixís lo que de paraula ja que no de fet recomava als catalans lo senyor Folguera en l' esmentat meeting de Lleyda.

Aixís ho feren los que ab la certesa de trovar á Lleyda á nostres companys Verdagner y Cambó junt ab los d' Unió, assistiren al meeting com á catalanistas defensors de l' autonomia de nostra terra, no com é partidaris de cap fracció catalanista, que aixó no podia ni devia succehir allá ahont eram cridats á donar bon exemple y á fer partidaris de las doctrinas catalanistas.

Tots los catalanistas hem d' estar satisfets de nostre viatge á Lleyda, pels resultats obtinguts y per la bona acullida que 'ns dispensaren los lleydetans, més no podém estarho de la conducta observada pels que interposan odis y rencunias personals, restaren forses y deslluhiren molt la hermosa festa, ab gran contentament de nostres enemichs y ab sentiment dels veraders catalanistas.

Cal donchs fer constar que en l' esmentat meeting hi assistiren catalanistas de totas menas, despullats de tot esperit de banderia, y que si bé no protestaren al veure que una fracció més ó menys numerosa s' apropiava d' una iniciativa y d' una representació que pertenyia á tots los catalanistas sens distinció, fou per no aygualir aquella festa y per no donar un trist espectacle davant d' una ciutat que tan be 'ns rebé.

Com nosaltres deuria pensar la major part de la Junta de la Associació Catalanista de Lleyda, puig sols hi vegerem en lo meeting al senyor president, deixant de fer us de la paraula alguns individus que s' havia dit parlarían.

Y ara vejan aquets senyors de l' Unió los resultats de la seva conducta, més bona pera desunir als catalans que pera fer catalanistas.

Esperansa falaguera

Lo dia que la llengua catalana sia reconeguda com á llengua oficial un corresponal de la nostra terra podrà escriure á un periódich de Bèlgica, pel mateix estil que avuy en dia escriu un corresponal de Bruselas, dirigintse als catalans.

«Un dels més grans serveys que 'l govern catòlich ha prestat, es verament lo d' haver procurat la reconciliació de las duas rasses walona y flamenca en que 's divideix lo nostre país. Unides l' any 1830 pera treures lo jou del extranger, sols pensaven allavors en viure en bona armonia... si lleys equitativas haguessin assegurat á una y altre igual protecció.

No va esser aixís. Desde 1831 una malhaurada lley separantse del esperit ample de la Constitució Belga, va establir la supremacia del francès, reconeixentlo com la sola llengua oficial. Envá la Constitució declarava iguals á tots los belgas, puig la mitat d' ells havían d' esser d' allí endevant governats en una llengua que no era la seva.

...Se va treure la conseqüencia de que solzament devia usarse la llengua francesa en la administració, en los tribunals, en los estudis y en l' exèrcit.

Mitj sigle 's va veure á Bèlgica l' *fenòmeno inaudit* de que tres milions de flamenchs fossin administrats, judicats y manats en una llengua que solzament uns quants milers d' ells coneixían.

Se varen cometre abusos enormes, y sols ne vull citar un com exemple. Un tribunal, al bell mitj de la terra flamenca, va judicar dos homes per causa d' un assassinat. La acusació parlá en francès y també la defensa, resultant d' aixó que totas las paraulas varen passar per demunt del cap dels pobres acuzats, que eran flamenchs de pura rassa, sense que 'n capissin ni una. Y malgrat aixó, varen esser condemnats á mort y executats. Uns quants anys després se va descobrir que eran ignoscents, perque 's va agafar al verdader culpable, que va confessar lo seu crim.

Lo país se va comoure fondament. Tothom recordava com havia anat lo procés, y 's va imposar á tothom la convicció de que si hagés sigut indicat per jutjes flamenchs, aquells dos malaguanyats homes haurían sapigut fer veure la seva ignoscencia.

Mentres que l' Estat doblegava d' aqueixa manera als flamenchs, aparentant ignorar llur llengua, era ben diferent la conducta de las autoritats eclesiásticas. La norma que va seguir lo ciero-belga va esser ensenyar á quiscun en sa llengua, catequisar als nous fla-

Com fluidificants espectorants y treure la TOS

los CAMELOS PECTORALS del METJE SALAS

A 150 pessetas caixa A Reus D. ANTON SERRA, arrabal Santa Anna, núm. 8.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Febrer de 1900

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Febrer directament pera Montevideo y Buenos-Aires lo magnífich y ràpit vapor francès

FRANCE

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirà de Barcelona lo dia 27 de Febrer pera Rio Janeiro y Santos, lo grandiós y acreditat vapor francès

Bretagne

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palacio.—Barcelona.

ALTAS

y

BAIXAS

pera la contribució

Se 'n venen en la impremta d' aquest diari.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Publicacions regionalistas que 's raben en aquesta Redacció.

«La Renaixença», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenal de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenal, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona. «La Veü de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich. «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes. «L' Olot», setmanari de Catalunya, de Olot. «Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés. «Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona. «La Veü del Vallés» setmanari de Catalunya, de Granollers. «El Vendrellinse», setmanari de Catalunya del Vendrell. «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia). «Euskalduna», «Euskazale», setmanaris de Bilbao (Biscaya). «El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Servey dels trens de viatjers

De Mora a Reus

Table with columns SORTIDA and ARRIBADA for the line Mora to Reus, listing train types and times.

De Reus a Mora

Table with columns SORTIDA and ARRIBADA for the line Reus to Mora, listing train types and times.

De Reus a Barcelona

Table with columns SORTIDA and ARRIBADA for the line Reus to Barcelona, listing train types and times, including connections to Vilafranca and Vilanova.

De Barcelona a Reus

Table with columns SORTIDA and ARRIBADA for the line Barcelona to Reus, listing train types and times, including connections to Vilafranca.

Reus 1 de Juliol de 1899. (1) Trashedort a Sant Vicens. (2) Idem a Roda y Sant Vicens. (3) Idem a Sant Vicens y Roda.

LA GRESHAM COMPANYIA INGLESA DE SEGUROS SOBRE LA VIDA Y DE RENTAS VITALICIAS

FUNDADA A L' ANY 1848 Polissas indisputables — Beneficis Capitalisats. Primas molt moderadas.

LA GRESHAM te constituhit lo dipòdit exigit per las Lleys fiscals vigents com garantia pera sos assegurats a Espanya.—Oficina pera Catalunya, Plassa de Catalunya, 39, acera de la Ronda de la Universitat, Barcelona.— A Reus dirigirse a D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

LA PALATINE Companyia inglesa de

Seguros contra incendis, esplossions y accidents. Capital: 34.000.000 de pessetas

Oficina pera Catalunya, Plassa de Catalunya 39, acera de la Ronda de la Universitat,—Barcelona. Comissionat a Reus, D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim